

1994 – 2019
25 lecie powstania

STOWARZYSZENIE RODZINA PONARSKA
80-336 Gdańsk ul. Pawła Gdańca 6 B/10

Tel. (+48) 691 355 426, e-maile:
maria.wieloch@wp.pl kontakt@ponary.pl

NIP 584 25 13 369, Regon 193000303, KRS 0000 121575

Nr konta : PKO BP O/Gdańsk 70 1020 1811 0000 0402 0072 4773

Sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia Rodzina Ponarska (SRP) w 2020 roku

Styczeń

1. Korespondencja i rozmowy z przedstawicielami MKiDN oraz Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych w sprawie wniosków o dofinansowanie Uroczystości Ponarskich na Wileńszczyźnie we wrześniu 2021 r. Wniosek złożono w listopadzie, a rozstrzygnięcie będzie ogłoszone na przełomie luty/marzec 2021.
2. Udział w spotkaniu opłatkowym Związku Piłsudczyków w Gdańsku, podczas którego przekazano broszury ponarskie niektórym uczestnikom – 16.01.
3. Kontakt z Anną Schmidt-Rodziewicz – Sekretarzem Stanu, Pełnomocnikiem Prezesa Rady Ministrów do Spraw Dialogu Międzynarodowego (kontynuacja kontaktów po zeszłorocznym spotkaniu w Wilnie).
4. Zamówienie broszur Ponary – miejsce „ludzkiej rzeźni” w IPN Warszawa na 2020 r. Otrzymaliśmy tylko resztę – 300 szt. z informacją, że nie będzie już bezpłatnego dodruku. IPN może udostępnić matrycę.
5. Długie rozmowy z kilkunastoma członkami rodzin ofiar ponarskich i innymi uczestnikami uroczystości ponarskich w sprawie napisania tekstów – swoich wspomnień, wrażeń i refleksji po wizycie w Ponarach w latach ubiegłych do drugiej broszury ponarskiej.
6. Wizyta u kpt. Włodzimierza Dobrowolskiego w celu przekazania Medalu i Listu Gratulacyjnego wydanego z okazji 25-lecia Stowarzyszenia Rodzina Ponarska. Pan W. Dobrowolski pierwszy zadbał o upamiętnienie Ponar jako miejsca kaźni w czasie II Wojny Światowej na Cmentarzu Garnizonowym w Gdańsku – 17.01.
7. Uzgodnienie z UM w Gdańsku terminu uroczystości ponarskich w Gdańsku na 10 maja (lub dzień sąsiedni) – stała data.
8. Udział w promocji albumu pt. „Krzywy obraz wojny – Armia Czerwona w Gdańsku 1945r.” – 22.01.
9. Udział w obchodach Międzynarodowego Dnia Pamięci o Ofiarach Holokaustu w Gdańsku , zorganizowanego przez Prezydenta Miasta Gdańska, Dyrektora Muzeum Gdańska, Gminę Wyznaniową Żydowską w Gdańsku i Fundację Kultury Zbliżenia – 27.01.
10. Kontakt z Księdzem Staroobrzędowców w celu zainteresowania zbrodnią ponarską; przekazano broszury. Niestety, wśród obecnych wiernych nie ma nikogo związanego z Kresami.

11. Udział w spotkaniu opłatkowym w Domu Kresy. Prezentacja filmu „Kawaler Księżycy” o Henryku Zbierzchowskim, poecie, bardzie lwowskim –29.01.

Luty

12. Udział w Koncercie Polskiego Chóru Kameralnego w Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku z okazji 100-lecia Zaślubin Polski z Morzem – 01.02.
13. Udział w projekcji filmu pt. „Pamięć jest naszą Ojczyzną” o polskich kobietach i dziewczętach w Afryce (II WŚ) oraz o pierwszej wywózce Polaków na Sybir 1940/1941 – prelekcja dr Dmitrija Panto – 09.02.
14. Udział w Koncercie z okazji 100-lecia Zaślubin Polski z Morzem w Filharmonii w Wejherowie z udziałem Prezydenta A. Dudy – 10.02.
15. Udział w uroczystej Mszy św. w kościele Św. Elżbiety w Gdańsku z okazji rocznicy pierwszej wywózki Polaków na Sybir w latach 1940-1952 przez NKWD, a następnie wraz z młodzieżą z VII LO w Gdańsku udział w konferencji poświęconej temu zagadnieniu w Nowym Ratuszu (Siedziba Rady Miasta Gdańska), zorganizowanej przez Związek Sybiraków – 12.02.
16. Udział w Muzeum II Wojny Światowej w promocji książki D. Panto pt. „Deportacje Polaków i obywateli polskich do Kazachstanu w latach 1936-1941” – 12.02.
17. Udział w uroczystości zapalenia zniczy na grobach AKowców na Cmentarzu Łostowickim w Gdańsku, w rocznicę przemianowania ZWZ w AK - Światło dla Bohatera – 15.02.
18. Rozpoczęcie załatwiania przekazania Pomnika Ponarskiego na Cm. Łostowickim - Miastu Gdańsk. Pomimo od razu pozytywnego odzewu ze strony Miasta sprawa ciągnęła się do początku jesieni 2020 r (sprawy formalne i pandemia).
19. Udział w spotkaniu w Domu Kresy, promocja książki „Komendant BURY”, spotkanie z autorem Michałem Ostapiukiem – 26.02.
20. Zebranie Zarządu SRP – 27.02.

Marzec

21. Centralne Uroczystości Narodowego Dnia Żołnierzy Wyklętych w Gdańsku przy Pomniku Żołnierzy Wyklętych i na Cm. Garnizonowym przy grobach Inki oraz Zagończyka, złożenie kwiatów – 01.03.
22. Udział członków Stowarzyszenia w Mszach św. z okazji święta św. Kazimierza w Gdyni – składanie kwiatów pod Tablicą Ponarską w Kościele NMP oraz w Kościele oo. Franciszkanów w Gdańsku (kościół św. Anny); po Mszach św. w obu miejscach Kiermasz Kaziukowy – 01.03.
23. Udział w spotkaniu „Kaziuki we Wrzeszczańskim stylu” w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej nr 18 w Gdańsku Wrzeszczu.
24. Spotkanie w Oddz. Zw. Sybiraków z p. Wojciechem Bogajewskim z Poznania (Rodzina Katyńska) w sprawie przyszłej Kaplicy Golgoty Wschodu na Jasnej Górze – 05.03.
25. Spotkanie w Muzeum II WŚ – promocja książki „Wojna i Pamięć” – 05.03.
26. Udział w uroczystościach z okazji 76. rocznicy śmierci kpt. Józefa Dambka w Gołubiu, współtwórcy Gryfa Pomorskiego – uroczysta Msza św., uroczystości przy Pomniku nad

jeziorem, złożenie kwiatów. Druga część uroczystości odbyła się w Szymbarku w Centrum Edukacji i Promocji Regionu: koncert, wręczenie odznaczeń i książek – 08.03.

27. Przekazanie członkom Stowarzyszenia informacji o programie telewizyjnym poświęconym śp. Helenie Pasierbskiej w rocznicę śmierci. Udany program TVP3.

Początek pandemii koronawirusa uniemożliwił organizowanie większości wcześniej zaplanowanych uroczystości i spotkań.

Kwiecień - Maj

28. Dnia 10.05 w Kaplicy na Cmentarzu przy al. Kobylińskiego w Płocku (parafia św. Bartłomieja) odbyła się uroczysta Msza św. w intencji Ofiar Zbrodni Ponarskiej, a po niej złożono kwiaty pod Tablicą Ponarską. Inicjator Zbigniew Chlewiński (relacja na stronie SRP).
29. Dnia 12.05 Pani Urszula Przesław wraz z Rodziną (3 pokolenia) złożyła kwiaty pod Tablicą Ponarską w Kościele-Sanktuarium p.w. Miłosierdzia Bożego w Łomży oraz przygotowała materiały o Zbrodni Ponarskiej, które zdalnie przekazała swoim podopiecznym z bursy szkolnej (relacja na stronie SRP).
30. Udział w symbolicznych Uroczystościach Ponarskich w Gdańsku z udziałem Prezydent M. Gdańska Aleksandry Dulkiej, Przewodniczącej Rady Miasta Gdańska i Dowódcy Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego oraz prowadzącego – Macieja Kukli i Strażników Miejskich: złożenie wieńców i zapalenie zniczy (ufundowało Miasto) – 11.05.
31. Udział w symbolicznych uroczystościach z okazji 85 rocznicy śmierci Marszałka J. Piłsudskiego – przy Pomniku Marszałka w Gdańsku Wrzeszczu/Strzyży – krótkie wystąpienia, złożenie kwiatów – 12.05.
32. Rezygnacja z organizacji uroczystości ponarskich na Wileńszczyźnie – wysyłka pism i rozmowy telefoniczne z MKiDN, firmą transportową, DKP w Wilnie, Konsulem, UdSKIOR.
33. Udział w symbolicznej uroczystości z okazji rocznicy Czynu Zbrojnego NSZ na Zachodzie – złożenie kwiatów pod Pomnikiem Gen. Maczka– 18.05.
34. Uroczystości Ponarskie w Warszawie na Powązkach Wojskowych z udziałem kilku członków Stowarzyszenia, przedstawicieli MMRajdu Katyńskiego i Ks. Jerzego Błaszczaka SAC (relacja na stronie SRP) – 24.05. Wcześniej były złożone kwiaty przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego (wysłano podziękowanie).
35. Napisanie i wysyłka sprawozdania SOF-1 dla GUS – 25.05.
Przekazanie 20-tu członkom Stowarzyszenia paczek otrzymanych od Prezydent Miasta Gdańska.

Czerwiec

36. Otrzymanie i przekazanie 15 paczek dla Członków od Wojewody Pomorskiego. Darczyńcami byli: Caritas Diecezji Gdańskiej oraz Fundacja Pomorska Inicjatywa Historyczna.

Lipiec

37. Tadeusz Kisiel z Legnicy, członek Stowarzyszenia Rodzina Ponarska, odwiedził Kwaterę Polską w Ponarach w dniu 4 lipca. Przed złożeniem kwiatów uprzątnięto Kwaterę. W ciągu 2 tyg. wraz z członkami TMWiZW o/Legnica i członkami ŚZZAK zajmował się renowacją grobów AKowców w rejonie Solecznickim.
38. Udział w uroczystości z okazji rocznicy przywiezienia Józefa Piłsudskiego do Gdańskiego Aresztu – z Dworca PKP przemarsz pod Areszt Śledczy i tu wystąpienia i złożenie kwiatów, – 22.07.

Sierpień

39. Udział w obchodach 76. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego – 01.08 przy Pomniku PPP godz. 16:45, złożenie kwiatów; , Muzeum II Wojny Światowej, godz. 17.00; 04.08 Msza św. w Bazylice Mariackiej w Gdańsku.
40. Udział w uroczystościach z okazji 82. rocznicy Ludobójstwa Polaków w latach 1938/39 (Operacja Polska) na Cm. Łostowickim przy nowym Obelisku, złożenie kwiatów – 11. 08.
41. Udział w uroczystościach z okazji Święta Wojska Polskiego przy Pomniku Marszałka J. Piłsudskiego w Gdańsku; Msza św. w Kościele Garnizonowym, złożenie kwiatów – 14.08.
42. Udział w koncercie w Muzeum II Wojny Światowej, – 15.08.
43. Spotkanie przy Pomniku Ponarskim na Cm. Łostowickim z uczestnikami MMRajdu Katyńskiego, którzy w tym roku z powodu pandemii jeździli tylko po Polsce. Po spotkaniu pod Pomnikiem Ofiar Operacji Polskiej wszyscy uczestnicy Rajdu i członkowie SRP przeszli pod Pomnik Ponarski, gdzie uczestnicy wysłuchali informacji o Zbrodni Ponarskiej i otrzymali broszury. Po złożeniu kwiatów i zapaleniu zniczy odjechali do dalszych miejsc upamiętnień - 20.08.
44. Wizyta w Warszawie w Dowództwie Garnizonu Warszawa w celu wręczenia Medalu wydanego z okazji 25lecia Stowarzyszenia Rodzina Ponarska i Listu Gratulacyjnego Dowódcy – Generałowi Brygady Robertowi Głąb za wspieranie naszych działań statutowych przez wiele lat. Godzinne spotkanie z Generałem, wymiana upominków. W Ministerstwie Spraw Zagranicznych pozostawiono Medale przyznane Ambasadorowi Tytułarnemu Panu Jarosławowi Czubińskiemu i byłemu Konsulowi RP na Litwie Panu Stanisławowi Cygnarowskiemu, z którymi niemożliwe było spotkanie z powodu pandemii (obaj Panowie nie mogli być na Konferencji w Gdańsku w listopadzie 2019 roku, kiedy Medale były wręczane) – 27.08.
45. Kolejny Medal wręczono Panu Romualdowi Mietkowskiemu (Warszawa-Wawer), którego brat zginął w Ponarach. Tu wizytę złożono w delegacji: Ks. Jerzy Błaszczak SAC, Anna Bach i Maria Wieloch. Spotkanie to było dużym przeżyciem dla sędziwego Pana Romualda, jego wnuczki i prawnuczki – 28.08.

Wrzesień

46. Uroczystości w Gdańsku z okazji rocznicy Wybuchu II WŚ: przy Victoriaschule (tablica), gmach UG przy ul. Kładki, wystąpienia, złożenie kwiatów (godz.10:00); przy Pomniku Obrońców Poczty Polskiej (obok gmachu Poczty) - Msza św., liczne wystąpienia przedstawicieli władzy, składanie kwiatów, godz. 12:00 – 01.09.
47. Udział on-line w Koncercie z okazji Dnia Weterana w Operze Bałtyckiej –11.11, a później z Urzędu Miasta Gdańska Stowarzyszenie otrzymało 20 „pakietów weterana” z upominkami dla najstarszych członków Stowarzyszenia (wśród których była m.in. płyta z nagraniem pięknym Koncertem, kawa i herbata oraz zestaw 2 filiżanek).
48. Udział w obchodach Rocznic Agresji ZSSR na Polskę, Światowy Dzień Sybiraka, udział w uroczystościach na Cm. Łostowickim, złożenie kwiatów pod Pomnikiem Golgoty Wschodu – 17.09.
49. Udział w uroczystości odsłonięcia Pomnika Katyńskiego i posadzenia symbolicznego Dębu Katyńskiego w Kadynach – duża uroczystość. Aleję złożoną z 80 dębów posadzono już wiosną w Kadynach, kiedy był zaplanowany I-szy termin uroczystości. Tu rozdano kilkanaście broszur ponarskich – 21.09.
50. Uroczystości Ponarskie na Wileńszczyźnie – pomimo pandemii w jednodniowych uroczystościach wziął udział Wiceprezes SRP Przemysław Namsółek, który wygłosił przemówienie w Kwaterze Polskiej – 24.09 (sprawozdanie na stronie SRP). W tych Uroczystościach udział wzięli przedstawiciele najwyższych Władz Litwy i Ambasador Izraela na Litwie oraz Wicemarszałek Sejmu RP Piotr Zgorzelski (sprawozdanie na stronie SRP).
51. Udział w Gali i Koncercie z powodu śmierci śp. Dawida Krupieja, byłego pracownika Muzeum II WŚ, Radnego M. Gdańska, wielkiego społecznika – 26.09.
52. Udział w uroczystości Rocznic utworzenia PPP przy Targu Rakowym – po wystąpieniu Prezesa Pomorskiego Oddz. ŚZŻAK Jerzego Grzywacza, Apelu Pamięci i salwie honorowej złożono kwiaty i zapalono znicze – 27.09.
53. Spotkanie z W. Wołkanowskim, autorem książki „Wileńskie ABC” w Klubie AKWEN – 30.09; autor otrzymał książki i broszury ponarskie.

Październik

54. Udział w otwarciu wystawy IPN w Gdańsku pt. „Dwa totalitaryzmy”, na terenie dawnej Stoczni Gdańskiej – 04.10.
55. Udział w uroczystości na Cmentarzu Zaspa z okazji 80. rocznicy rozstrzelania Obrońców Poczty Polskiej w Gdańsku – złożenie wiązanki kwiatów przy Pomniku Ofiar – 05.10.
56. Uroczystość posadzenia Dębu Katyńskiego ppłk. Władysławowi Precelowi przy SP nr 65 im. Alfa Liczmańskiego, złożenie kwiatów, piękna uroczystość – 09.10.
57. Złożenie Sprawozdania za rok 2019 w Min. Finansów, po podpisaniu go przez cały Zarząd SRP.
58. Przekazanie Sprawozdania z działalności w 2019 r. do Nadzoru nad Stowarzyszeniami

w UM Gdańsk.

Listopad

59. Z powodu pandemii i zamknięcia Cm. Łostowickiego w dniu 01.11. członkowie SRP nie odwiedzili w tym dniu Pomnika Ponarskiego; wcześniej zapalono przy Pomniku znicze.
60. Napisanie i złożenie wniosku o dofinansowanie do MKiDN w związku z planowanymi na 2021 rok uroczystościami Ponarskimi na Wileńszczyźnie do 10.11.
61. Kilkakrotne telefony do UdSKiOR w sprawie ewentualnego dofinansowania przyszlórocznego wyjazdu – brak jeszcze informacji; Pan Jan Sroka (Dpt. Uroczystości za granicą), z którym SRP dotąd współpracowało, przeszedł na emeryturę.
62. Korespondencja z p. Markiem Ulińskim (Stow. KoLiber) na temat losów Uchwały Sejmowej dotyczącej Zbrodni Ponarskiej.
63. Kontakt z Wirtualnym Muzeum Ponary (Wrocław – Bronisław Bubiak).

Grudzień

64. Dalsze gromadzenie wspomnień: dotąd zgromadzono już kilkanaście tekstów wspomnień związanych z odwiedzinami miejsca Zbrodni Ponarskiej. Stowarzyszenie planuje wydać w 2021 roku broszurę pt. "Szkice Ponarskich Wspomnień – Retrospekcje". Kilka osób obiecało jeszcze przygotować swoje relacje.
65. W tym roku (06.12) odszedł od nas Kolega Waclaw Culic z Rybnika, dawny mieszkaniec Ponar; długi wywiad z W. Culicem znajduje się na stronie SRP
66. Przygotowanie życzeń z okazji Świąt Bożego Narodzenia dla członków SRP oraz osób/institucji współpracujących ze Stowarzyszeniem, wysyłka życzeń pocztą.
67. Wysłanie życzeń Bożonarodzeniowych drogą telefoniczną i internetową osobom, którym nie wysłano życzeń pocztą.
68. Odbieranie życzeń Bożonarodzeniowych od zaprzyjaźnionych instytucji/organizacji i członków Stowarzyszenia.
69. W ciągu całego roku Prezes SRP Maria Wieloch starała się odwiedzać najstarszych i schorowanych członków Stowarzyszenia, a z wieloma członkami utrzymywała kontakt telefoniczny i mailowy.

Prezes Stowarzyszenia Rodzina Ponarska

Maria Wieloch

Gdańsk, 31.01.2021